

ת"פ 46189/01/16 - מדינת ישראל נגד א.ס. חליל בע"מ, חליל אל סייד, שניהם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46189-01-16 מדינת ישראל נ' א.ס. חליל בע"מ
ואח'

לפני כבוד השופט איתי הרמלין
המאשימה מדינת ישראל
ע"י עו"ד לאה בירק
נגד

הנאשמים 1. א.ס. חליל בע"מ
2. חליל אל סייד
שניהם ע"י עו"ד ערן אביטל

גזר דין

1. הנאשמים הורשעו לפי הודאותיהם בכך שבשנת 2014 הפעילו ללא רשיון תחנת מעבר לפסולת באיזור התעשייה של כפר אז"ר (נאשם 2 הוא בעליה ומנהלה של נאשמת 1). הנאשמים עשו זאת, אף על פי שכבר בשנת 2009 הוציא בית המשפט צו האוסר על נאשם 2 להפעיל תחנת מעבר שכזו באותו מקום. התחנה שהפעילו הנאשמים לא הייתה מגודרת בגידור היקפי אטום, הקרקע שעליה ישבה התחנה לא הייתה אטומה לחלחול, פסולת בניין נשפכה בתחנה על קרקע חשופה והשלכת הפסולת יצרה ענני אבק באוויר. לפי האמור בכתב האישום פעולות אלה יצרו סיכון לפגיעה באיכות האוויר, סיכון לזיהום הקרקע בחומרים אורגניים, בצבעים, בשמנים ובמתכות, וסיכון לפגיעה בכדאיות של הפעלת תחנות מעבר חוקיות.
2. מעשיהם של הנאשמים פגעו אם כן באופן משמעותי באיכות הסביבה, יצרו סיכונים בריאותיים פוטנציאליים ופגעו בזכויות הקנייניות של מי שמפעילים בהיתר תחנות מעבר לפסולת.
3. ברע"פ 1223/07 **סחעלימורשד נ' מדינת ישראל** (2007) כתב שופט בית המשפט העליון סלים ג'ובראן על מדיניות הענישה של בתי המשפט בעבירות סביבתיות כי "בית-משפט זה עמד בעבר על הנזק הרב העלול להיגרם לכלל החברה בשל ביצוע עבירות הנוגעות לפגיעה באיכות הסביבה, בציינו: "שמירת הפסולת או פיזור וניקוז בדרכי בלתי מבוקרת תביא לפגיעה - לעיתים פגיעה אנושה - באיכות החיים, בצחות האוויר, בזיהום מי-תהום, בהשמדת החי" (רע"פ 7861/03 **מדינת ישראל נ' המועצה האזורית גליל תחתון**...). הצורך החברתי הגובר בשמירה על משאבי הטבע ההולכים ומתדלדלים וההכרה בנזק שנגרם לכלל הציבור בשל זיהום הטבע והסביבה, חייבה את המחוקק לקבוע רמת ענישה משמעותית לעוברים עבירות אלו, ואת בית-המשפט בתורו לנקוט מדיניות ענישה מחמירה כלפי אותם עבריינים (ראו, רע"פ 244/96 **כים ניר ניהול שירותי תעופה נ' מדינת ישראל**...). בעפ"ג (חיפה)

41577-08-14 **מדינת ישראל נ' מוחמד מנאע** (2014) כתבו שופטי בית המשפט המחוזי באותו עניין ש"בתי המשפט הביעו עמדה נחרצת באשר לדרך בה יש לנהוג בעבריינים סביבתיים על מנת שלא לתת "פרס" לעוברים על החוק המשליכים פסולת שלא באתרים מוסדרים ופוגעים בעסקים שומרי חוק המשלמים מחיר כלכלי להסדרת עסקיהם. נקבע בפסיקה כי יש למצות את הדין עם מבצעי עבירות מסוג זה ולהעלות את רף הענישה במסגרת הקבועה בחוק, להרתיע ולשלול את כדאיות ביצוע העבירות, אשר הינן עבירות כלכליות במהותן. מגמה זו מקבלת את תמיכתי המלאה, שכן מדובר בעבירות אשר נעברות ממניע כלכלי, תוך ניסיון לחסוך בזמן ובכסף על ידי פגיעה באינטרסים של הציבור הרחב בשמירה על ניקיון ואיכות הסביבה ובנוסף ישנו קושי רב בתפיסת העבריינים בעבירות אלה והדבר עולה למדינה כסף ומשאבים רבים. ראו: ע"פ (חיפה) 763/05 **צוקרמן נ' המשרד לאיכות הסביבה** ... כן ראו: רע"פ 3590/04 **נטף נ' מדינת ישראל**". ברי כי גם הפעלת תחנת מעבר בלתי מורשית שאינה עומדת בדרישות שבהן עומדות תחנות הפועלות בהיתר היא אמצעי להפקת רווחים כלכליים גדולים. הדרך להיאבק בהפעלת תחנות כאלה הפוגעות בסביבה ומסכנות את בריאות הציבור, היא בהטלת עונשים משמעותיים ובהם גם סנקציות כלכליות משמעותיות, שיאיינו או לפחות יפחיתו מאד את הכדאיות שבהפעלת תחנה כזו שמחצינה את עלויותיה על הסביבה.

4. התביעה טענה כי רמת הענישה הנוהגת כיום בעבירות דומות לאלה שבהן הורשעו הנאשמים נעה בכל הנוגע ליחידים בין מאסר על תנאי למאסר בפועל של מספר חודשים המרוצה בעבודות שירות בצירוף קנס שבין עשרות אלפי שקלים למאות אלפי שקלים. הקנסות לתאגידים הם לטענת התביעה בגובה של מאות אלפי שקלים. הסיניגור לא חלק על כך שזוהי רמת הענישה הנוהגת.

5. התביעה הוסיפה וטענה כי לנוכח נסיבות ביצוע העבירה הספציפיות מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין קנס של 200,000 ₪ לקנס של 600,000 ₪ לחברה, וקנס שבין 100,000 ₪ ל-300,000 ₪ לבעלים בתוספת עונש מאסר בפועל או על תנאי. הסיניגור טען כי מתחם העונש ההולם צריך להתחשב בכך שהעבירות שבהן מדובר נעברו לפני שניתן פסק דין אחר נגד הנאשמים בבית המשפט בפתח תקווה (שאליו אתייחס בהמשך). לטענת הסיניגור, אילו כתב האישום כאן היה מוגש בטרם ניתן גזר הדין בפתח תקווה ניתן היה לצרפו ואז לפי טענתו העונש על המעשים שבכתב אישום זה היה נבלע בעונש בגין העבירות שם או שהתוספת לעונש בגין עבירות אלה הייתה שולית. לכן טען הסיניגור שיש מקום לקבוע כי מתחם העונש ההולם לכל אחד מן הנאשמים הוא בין אפס ל-20,000 ₪.

6. בפסק הדין בת"פ (פתח תקווה) 15788-08-15 **מדינת ישראל נ' עלי עודה** (2016) שבו נסקרה שורה ארוכה של פסקי דין, נקבע כי מתחם העונש ההולם במקרה דומה (אם כי כולל נסיבה עובדתית מחמירה של שריפת פסולת שהצטרפה להפעלת תחנת המעבר) נע בין קנס של 100,000 ₪ לקנס של 250,000 ₪ כאשר מדובר ביחידים. בת"פ (נתניה) 34953-01-11 **מדינת ישראל נ' אמיר עמוס עידן** (2014) קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם נע לגבי יחיד בין קנס של עשרות אלפי שקלים לקנס של מאות אלפי שקלים ובין מאסר על תנאי למאסר של מספר חודשים שניתן לרצות בעבודות

שירות, ולתאגיד קנס של מאות אלפי שקלים. בפועל גזר שם בית המשפט על הנאשם קנס בסך 120,000 ₪ בצד 3 חודשי עבודות שירות ומאסר על תנאי. על החברה גזר בית המשפט קנס בסך 300,000 ₪. בפסק דין קודם בעניינם של הנאשמים שבפני עצמם בת"פ (פתח תקווה) 52404-12-13 מדינת ישראל נ' א.ס. חליל בע"מ (2015) נקבע כי מתחם העונש ההולם לכל אחד מן הנאשמים (החברה ובעליה) נע בין קנס של 100,000 ₪ לקנס של 250,000 ₪ ולנאשם 2 גם עונש שבין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר בפועל. בפועל נגזר על כל אחד מהם קנס בסך 180,000 ₪ ועל נאשם 2 הוטל גם מאסר על תנאי. יש לציין כי מהנאשם חולטה באותו תיק התחייבות להימנע מעבירה בגובה 500,000 ש"ח, שעליה חויב לחתום בתיק קודם שבו הורשע בהפעלת תחנת מעבר בלתי חוקית. עוד יש לציין כי באותו מקרה הופעלה תחנת המעבר במשך שנתיים ובאחד הימים התרחשה בה שריפה שגרמה לזיהום ריח חריף. פסק דין זה אושר על ידי בית המשפט המחוזי בע"פ (מרכז-לוד) 25975-02-16 א.ס. חליל בע"מ נ' מדינת ישראל (2016). עוד אזכיר את ע"פ (לוד-מרכז) 10594-07-14 ארזים חברה קבלנית למיחזור ופינוי פסולת בע"מ נ' המשרד לאיכות הסביבה תל אביב (2015), שבו נגזרו בערעור קנסות בסך 200,000 ₪ על שני נאשמים אנושיים וקנסות בסך 300,000 ₪ על שתי חברות. על אחד הנאשמים אף הוטל עונש מאסר בפועל, כאשר מדובר היה באתר פסולת שפעל 4 שנים (בבית המשפט המחוזי הורשעו הנאשמים רק בניסיון להפעלת עסק של תחנת מעבר ללא רישיון). בית המשפט המחוזי הקל בעונשיהם של המערערים שם, אך לא התערב במתחם העונש ההולם שנקבע בבית משפט השלום שהוא בין 100,000 ₪ ל-300,000 ₪ ליחידים ובין 300,000 ₪ ל-600,000 ₪ לחברות בתוספת מאסרים על תנאי ובפועל ליחידים. כשהקל בעונש התייחס בית המשפט המחוזי לכך שהעונש שהוטל בבית משפט השלום עלה על זה שלו עתרה התביעה ושמדובר היה בשני אחים שותפים באותו עסק ושהקנס הכולל שהוטל בבית משפט השלום על כל הנאשמים ביחד (שיש כאמור זיקה הדוקה ביניהם) הגיע ל-1.4 מיליון ₪. בקשת רשות ערעור על פסק דין זה נדחתה ברע"פ 2844/15 ארזים חברה קבלנית למיחזור ופינוי פסולת בע"מ נ' המשרד לאיכות הסביבה (2015).

7. לנוכח האמור לעיל ובהתחשב בכך שתחנת המעבר הופעלה תוך הפרת צו שיפוטי של בית המשפט שהוצא בזמנו נגד נאשם 2 וחייב אותו שלא להפעיל במקום תחנת מעבר (פסק הדין שבו הוצא הצו מתואר בהמשך גזר הדין) ובהתחשב בכך שהתחנה הופעלה לאחר הגשת כתב אישום נוסף נגד הנאשמים בגין הפעלת תחנת מעבר בלתי מורשית אחרת בכפר קאסם ובזמן שמשפטם בגין הפעלת אותה תחנה התנהל בפתח תקווה - כלומר, הנאשמים הפעילו את התחנה במודעות בדרגה גבוהה ביותר לפסול החוקי שבמעשיהם, אני קובע כי אף על פי שהתחנה הופעלה בשנת 2014 "בלבד" מתחם העונש ההולם נע בין קנס של 120,000 ₪ לקנס של 450,000 ₪ לחברה ובין מאסר על תנאי למאסר בפועל של מספר חודשים שניתן לרצות בעבודות שירות ובצדו קנס שבין 80,000 ₪ ל-300,000 ₪ לבעלי החברה שהוא גם מנהלה.

8. כנסיבות אישיות הזכיר הנאשם כי הוא אב ל-13 ילדים ומעסיק 25 פועלים, אך לא טען כי נובעים מכך קשיים כלכליים כלשהם.

9. מנגד, הציגה התביעה את הרשעותיהם הקודמות של הנאשמים. נאשם 2 הורשע בשנת 2009 בת"פ (תל אביב) 5841/07 **מדינת ישראל נ' חליל אלסייד** בעבירות סביבתיות דומות שבוצעו באותו מקום שבו הופעלה תחנת המעבר בעניינו, ונגזר עליו קנס בסך 250,000 ₪, הוא חויב לחתום על התחייבות להימנע מעבירה בסך 500,000 ₪ והוצא צו האוסר עליו להפעיל תחנת מעבר בלתי מוסדרת. גזר הדין אושר בבית המשפט המחוזי בע"פ (תל אביב) 7762/09 **חליל אלסייד נ' מדינת ישראל** (2009) למעט תיקון צו איסור הפעלת תחנת המעבר כך שיחול רק באותו המקום שבו בוצעו העבירות (בהפרתו של צו זה הודה הנאשם והורשע בתיק שבפניי). בתיק נוסף שהוזכר לעיל, הורשעו שני הנאשמים בכך שבמשך שנתיים הפעילו אתר פסולת ותחנת מעבר באיזור כפר קאסם ובאחד הימים אירעה שריפה במקום שגרמה לזיהום נוסף. על כל אחד מן הנאשמים נגזר תשלום קנס בסך 180,000 ₪. על נאשם 2 שבפניי נגזר שם גם עונש של מאסר על תנאי והוא חויב לחתום על התחייבות בסך 250,000 ₪ להימנע מעבירה. בצד זאת חולטה ההתחייבות שנחתמה בתיק הראשון בסך 500,000 ₪. פסק דין זה בת"פ (פתח תקווה) 52404-12-13 **מדינת ישראל נ' א.ס. חליל בע"מ** (30.12.2015) אושר על ידי בית המשפט המחוזי בע"פ (מרכז-לוד) 25975-02-16 **א.ס. חליל בע"מ נ' מדינת ישראל** (2016).

10. בניגוד לעמדת ההגנה בתיק זה, אינני מוצא כסיבה להקל בעונשיהם של הנאשמים את העובדה שכתב האישום בתיק זה הוגש ב-24.1.2016 - כלומר, פחות מחודש לאחר מתן גזר הדין בבית המשפט בפתח תקווה - ולכן לטענתם לא ניתנה לנאשמים אפשרות לצרף את התיקים זה לזה ולסיימם יחד. בכל אחד מן התיקים מדובר בהפעלת תחנת מעבר שונה, בישוים שונים, שנמצאים אף במחוזות שונים, ולכן אין לראות את הפעלתן של שתי התחנות כמעשה אחד אלא כשני מעשים נפרדים. גם מן הבחינה הפרוצדוראלית, אין ספק שהיה ידוע לנאשמים ולבא כוחם על החקירה בתיק שבפניי בטרם ניתן גזר הדין בבית המשפט בפתח תקווה, וסביר להניח שיכולים היו בתיאום עם התביעה להביא לכך שהעונש יינתן בגין שני התיקים במאוחד אם חפצו בכך. העובדה שהנאשמים הודו בתיק שבפניי רק שנתיים לאחר שהוגש כתב האישום רומזת כי האחריות לכך ששני התיקים לא נידונו יחד אינה רובצת על כתפי התביעה בלבד. ממילא מדובר כאמור בשני מעשים נפרדים לחלוטין.

11. אני רואה בחומרה רבה את עברם הפלילי של הנאשמים. כאמור לעיל בפניי הורשעה נאשמת 1 בפעם השנייה בגין אותן עבירות ועבור נאשם 2 זוהי הרשעתו השלישית באותן עבירות (גם אם הרשעתו השנייה בסדרה היא כמסבר לעיל ממועד שלאחר ביצוע העבירות שבפניי). בהתחשב בעברם הפלילי של הנאשמים ובכך שלא הוצגו על ידי ההגנה נסיבות מקלות כלשהן, אני מוצא כעתירה מתונה את עתירת התביעה להטיל על הנאשמים עונשים שבאמצע מתחם העונש ההולם וללא ריצוי מאסר בפועל ולו לתקופה קצרה, שכן נראה שצרכי ההרתעה יכולים היו לפי סעיף 40 לחוק העונשין להצדיק עונש בחלק העליון של מתחם העונש ההולם. כיוון שאין זו דרכו של בית המשפט להחמיר עם נאשמים מעבר לעתירת התביעה, אאמץ עתירתה זו.

12. לפיכך אני גוזר על נאשמת 1 את העונשים הבאים:

א. קנס בסך 250,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל ביום 1.8.2018.

ב. אני מורה לנאשמת לחתום בתוך 14 יום מהיום על התחייבות בסך 300,000 ₪ להימנע מן העבירות שבהן הורשעה. ההתחייבות תיכנס לתוקף ביום חתימתה ותוקפה למשך 3 שנים.

13. על נאשם 2 אני גוזר את העונשים הבאים:

א. 5 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, והתנאי הוא שלא ישוב ויעבור אחת העבירות שבהן הורשע.

ב. קנס בסך 150,000 ₪ או 10 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-15 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל ביום 1.8.2018.

ג. אני מורה לנאשם לחתום בתוך 14 ימים מהיום על התחייבות בסך 300,000 ₪ להימנע מן העבירות שבהן הורשע. ההתחייבות תיכנס לתוקף ביום חתימתה ותוקפה למשך 3 שנים. לא תחתם ההתחייבות במועד שנקבע, ייאסר הנאשם למשך 12 חודשים.

14. הקנסות שגזרתי על הנאשמים ישולמו לקרן לשמירת הניקיון באמצעות שוברי תשלום שתמציא להם התביעה.

15. הצו שהוצא בת"פ (תל אביב) 5841/07 האוסר על נאשם 2 להפעיל ללא היתר אתר אשפה או תחנת מעבר לפסולת בחלקה 91 בגוש 6178 באיזור התעשייה בכפר אז"ר יעמוד בתוקפו בנוסח זה.

16. מוצא בזאת צו זהה האוסר גם על נאשמת 1 להפעיל ללא היתר אתר אשפה או תחנת מעבר לפסולת בחלקה 91 בגוש 6178 באיזור התעשייה בכפר אז"ר.

17. אני מורה על חילוט המשאית שנתפסה - מ"ר 61-978-59 (ההגנה לא התנגדה לחילוט).

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, 6 ביוני 2018, במעמד הצדדים.

